

HEILSA

Steðga á í Steinatúni til eitt prát um húðarkrabbba

Tað er altíð skilagott, um illgruni er um krabbamein, at seta teg í samband við lækna, so nærri kanningar kunnu gerast. Sjúkueyðkennini nýtast ikki at vera tekin um krabbamein, men kortini eigur tú at taka tey í álvara

Eyðkennini kunnu vera tekin um, at tú ert í ferð við at menna eina krabbasjúku, og um so er, er tað týðningarmikið at fáa viðgerð so tíðliga sum gjørligt

Vilmund Jacobsen

Euromelanoma er eitt afturvendandi átak, ið er ment og sett á stovn av húðlæknum úr øllum Evropa. Endamálið við átakinum er at styrkja, menna og samskifta um fyrirbyrging, sjúkueyðkenni og viðgerð av húðarkrabbba.

Sambært www.sprotin.fo merkir »melanom« húðarkrabbba ella húðarsvullur, sum eitt nú kann taka seg upp í móðurmerkjum.

Húðarkrabbba er ein alsamt veksandi trupulleiki – ikki bert í Danmark, sum vit plaga at samanbera okkum við, men eisini í Føroyum.

– Árliga verða staðfestir nógvir tilburðir av húðarkrabbba, og tí er tað so týðningarmikið at varpa ljós á evnið.

Tað sigur Tjaldurs Apotek, sum eisini hevur til uppgávu at veita ráðgeving og kunning um heilsu

og heilsutrupulleikar.

Í dag – mikudagin 17. maí – skipa Tjaldurs Apotek og Krabbameinsfelagið fyrri átaki á Apotekinum í Steinatúni, og tá eru fólk vælkomin inn á gólvið til eitt prát við starvsfólkið um húðarkrabbba.

– Í ár fara vit í samstarvi við Krabbameinsfelagið at varpa ljós á týðningin av at kanna síni móðurmerkir, hvussu hetta verður gjørt, og hvussu tú kanst fyrirbyrgja húðarkrabbba við eitt nú at verja húðina móti sólini. Vit fara eisini at býta út faldarar um evnið, siga tey á Tjaldurs Apoteki um átakið í dag.

Sjúkueyðkenni fyrri húðarkrabbba

Um sjúkueyðkenni fyrri húðarkrabbba, sigur www.cancer.dk, at talan eitt nú kann vera um ein fastan knút á húðini, ein glinsandi knút, sár við glinsandi kanti og

hárfinum æðrum undir húðini, eitt sár, sum ikki vil lekjast – ella ein reyður blettur sum flusnar og møguliga bløðir nakað.

Hevur tú í mánaðir ella kanska í ár havt sár, sum ikki vilja lekjast – ella, tú hevur havt ein knút á húðini, sum veksur og viðhvørt búnast, vætar ella bløðir, so eigur tú at søkja lækna.

Tað eru tvinni sløg av húðarkrabbba. Annað verður rópt basalkykukrabbba og hitt plátukykukrabbba – ella á donskum »basalcellekræft« og »pladecellekræft«.

Sjúkueyðkennini eru eitt sindur ymisk fyrri hesi bæði sløgin av húðarkrabbba.

Tað er altíð skilagott, um illgruni er um krabbamein, at seta teg í samband við lækna, so nærri kanningar kunnu gerast.

Sjúkueyðkennini nýtast ikki at

vera tekin um krabbamein, men kortini eigur tú at taka tey í álvara.

Eyðkennini kunnu vera tekin um, at tú ert í ferð við at menna eina krabbasjúku, og um so er, er tað týðningarmikið at fáa viðgerð so tíðliga sum gjørligt.

Krabbameinssløgini

Basalkykukrabbba (carcinoma basocellulare) er vanligasti formurin fyrri húðarkrabbba. Sjúkan byrjar oftast, har sólarljós rakar húðina, eitt nú á hondum, andliti, høgdi ella hálsi, men sjúkan kann byrja allastaðni á húðini.

Hetta slag av krabbameini, sum næstan ongantíð spreiddir seg, kann síggjast longu í 20-30 ára aldri, men er vanligast millum meira tilkomin og eldri fólk.

Plátukykukrabbba (carcinoma spinocellulare) mennist ofta á húð, sum hevur verið fyrri nógvum

sólarljósi, eitt nú skalla, nakka og handabaki. Hetta slag av krabbameini vísir seg oftast sum ein knútur ella eitt sár, sum ikki vil lekjast. Sjúkan byrjar sum ein ljósareyður, fastur knútur á húðini, og nærliggjandi húðin er antin vanlig ella reyð. Seinni kann miðjan á knútinum gerast til eitt sár.

Húðarkrabbba á ella við varrar er oftast plátukykukrabbba, og sjúkan vísir seg næstan altíð sum eitt sár, sum ikki vil lekjast.

Plátukykukrabbba kann í einstøkum føri spreidda seg til lymfnar, og tá kann sjúkan gerast trupul at hava við at gera.

Á heimasíðuni – www.cancer.dk – liggur nógvt tilfar, sum kann lesast um húðarkrabbba.

Keldur: www.apotek.fo / www.cancer.dk